

SPLIT

USKRSNI KONCERT U SINJU

U uskrsnom tjednu ove godine, dana 5. travnja 1991., održan je u Sinju, u crkvi Gospe Sinjske, a u organizaciji fra Jure Župića *Uskrsni koncert*. Na ovom vrlo uspjelom vokalno-instrumentalnom koncertu nastupila je sopranistica *Cynthia Hansell-Bakić*, prvakinja opere HNK iz Splita i docent na Odjelu za solo pjevanje zagrebačke Muzičke akademije u Splitu, uz orguljsku, odnosno glasovirsku pratnju s. *Mirje Tabak* i saksofoniste *Josipa Biskupovića*.

Program je bio sastavljen od kraćih djela duhovne glazbe. U vokalno-instrumentalnom dijelu programa izvedena su djela slijedećih autora: J. S. Bach, G. F. Händel, A. Stradella, W. A. Mozart, I. Zajc, F. Mendelssohn i L. Cherubini, a u instrumentalnom dijelu programa slušali smo *Tri koral*; br. 83, 107 i "Komm, süßer Tod" od J. S. Bacha i *Tri uskrsna himna* (Negro Spiritual) za saksofon i orgulje.

Trojica izvoditelja iskazali su zrelost i uigranost u zajedničkom muziciranju. *Tri Bachova koral* i *Tri uskrsna himna* zvučala su skladno i ujednačeno, a C. Hansell-Bakić izvela je sa svom sigurnošću i intonativnom čistoćom svu ljepotu baroknih skladbi J. S. Bacha, G. F. Händela i A. Stradelle kao i u nizu od tri *Ave Maria* I. Zajca, F. Mendelssohna i L. Cherubinija, da bi u Mozartovim skladbama, posebno u završnom Alleluia, pokazala svu virtuoznost i blještavilo neumrlag Mozarta.

Slušateljstvo je s izrazitim zanimanjem i razumijevanjem pratilo koncert splitskih umjetnika i dugim pljeskom nagrađivalo svaku točku programa. Da bi slušateljima koncert bio bliži i prihvatljiviji, radilo se većinom o srednjoškolskoj omladini, pobrinula se voditeljica programa *Hana Breko*, sinjska studentica muzikologije u Zagrebu i studentica na Institutu za crkvenu glazbu, koja je svaku točku programa osvijetlila kratkim povijesnim podacima o skladatelju i o skladbi.

Dok je *Cynthia Hansell-Bakić* renomirano ime naše reproduktivne glazbe, a saksofonist *Josip Biskupović* sve češće nastupa sa svojim glazbalom uz pratnju orgulja izvođeći uglavnom duhovnu glazbu i adaptirajući je sam za svoj instrument, treba pripomenuti da je za orguljašicu s. *Mirju Tabak* ovo bio prvi cjelovečernji koncert koji je u cijelosti uspio. Poželimo joj da nastavi s nastupima i da se usavršava na kraljici instrumenata — orguljama.

Na kraju je gvardijan fra *Jozo Zmčić*, kao upravitelj Svetišta čudotvorne Gospe Sinjske, od srca čestitao i zahvalio splitskim umjetnicima i podijelio im, u ime Svetišta, prigodne darove izražavajući pritom i iskrenu želju da ih što prije opet vidi u Sinju.

AKS

DUBROVNIK

ZNAČAJAN JUBILEJ PJEVAČKOG ZBORA
DUBROVAČKE KATEDRALE

Kad jedan pjevački zbor slavi 65. godišnjicu kontinuiranog rada, onda to nije samo njegov ponos nego i institucije u okviru koje djeluje pa i cijeloga grada. Tu sreću i čast ove godine ima *Pjevački zbor* dubrovačke katedrale koji se do 1974. godine zvao *Crkveni pjevački zbor*.

Zbor je nastao na višestoljetnoj tradiciji crkvenog pjevanja u Dubrovniku, jer se u dubrovačkim crkvama pjevalo otkad one postoje, u nekima se pjevalo od prigode do prigode, a u nekima kontinuirano u čemu je prednjačila katedrala. U starom Dubrovniku crkvene vlasti su se brinule o promicanju crkvene glazbe koja veliča liturgijski čin, pa su nastojali imati vrsne zborovođe a i orguljaše nakon nabavke orgulja u 14. stoljeću. U početku se gajilo koralno pjevanje, a prema dr. Demoviću polifonija se počela primjenjivati u Dubrovniku u 15. stoljeću. U početku zbor su sačinjavali samo muškarci, visoke dionice pjevali su dječaci školovani u scholi cantorum i tek nakon II. vatikanskog sabora čuli su se i ženski glasovi u crkvama.

Dostupni izvori nam govore da je početkom ovog stoljeća u dubrovačkoj katedrali pjevao zbor sjemeništara pod vodstvom duhovnika Pava Matijevića. Po manjim crkvama pjevalo je Pjevačko društvo "Gundulić". Od 1914. u katedrali je pjevala povremeno grupa pjevača koji su sebe nazivali "Gradski dilantanti", a uvježbavao ih je Vjekoslav Raha. Ponekad su u katedrali zapjevali i članovi Omladinskog pjevačkog zbora "Dubrava". Osjećala se potreba da se utemelji stalni zbor modernoga cecilijanskog pokreta koji će uljepšati misni obred i to se zbilo 1926. godine. Prema arhivskoj građi doznajemo da je gospodar Josip Kobasica predložio "Gradskim dilantantima" da redovno pohađaju kušnje i pripreme novi program samo za katedralu. Njihov prvi nastup naišao je na odobravanje i oduševljenje te se Zbor ubrzo popunio novim članovima iz svih dubrovačkih staleža koji su iz ljubavi prema crkvenoj glazbi svoje slobodno vrijeme provodili pjevajući. Uskoro je izabran i Upravni odbor kojeg su sačinjavali ugledni Dubrovčani poput Frana pl. Bizzaro, dr. Mila Katića duhovnika Karla Kapursa, Lina Šapra, Vita Kukurela i dr.

Sačuvan je spisak pjevača (oko 60) sačinjen prigodom 10. obljetnice od kojih su još i danas neki članovi Pjevačkog Zbora dubrovačke katedrale kao Tomović Nevenka, Vinko Filičić, Josip Kovačević, Mato Skansi, Stanić Meri, a ima ih s nešto manjim pjevačkim stažom kao Katarina i Franica Storelli, Vjekoslav Čížek, Kapurso Vinko, Franka Prizmić, Perica Kanaet, Vlaho Dražić i dr.

Budući da je *Crkveni pjevački zbor* od samog početka sudjelovao na festama sv. Vlahu pa su 1931. godine pjevale jedan dio za vrijeme mise samo ženske prozvali su ih "Pjevačice sv. Vlahu".

Godine 1939. *Zbor* je dobio i svoj Pravilnik koji je prihvaćen 20. listopada iste godine i time se Zbor izjednačio po svom statusu sa ostalim zborovima grada.

Tijekom više desetljeća *Zborom* su upravljali: Antun Gjivanić (najduže), povremeno Frano Lederer, Mro Jos. Vlach Vrutićki, dominikanac Jordan Kuničić, dr. Miho Demović, a od 1977. pa dosad prof. Margita Cetinić koja je 1980. osnovala i mali zbor Katedralni madrigalisti koji su još i danas aktivni.

Nemoguće je na ovome mjestu navesti sve važnije nastupe *Zbora*, ali treba napomenuti da je *Crkveni pjevački zbor* između dva rata pored svoga temeljne zadaće poduzimao humanitarne koncerte na kojima je nastupao skupa sa ostalim društvima, sudjelovao na velikim zajedničkim koncertima i svečanostima grada, odlazio na gostovanja u druge župe, od prigode do prigode pjevao je i po drugim dubrovačkim crkvama. Za vrijeme rata pa sve do ove godine isključivo je pjevao u crkvi. Repertoar *Zbora* bio je velik: mise, requiemi, moteti, oratoriji, himne itd. Prije rata redovito se u gradskom tisku javljali osvrti na velike crkvene koncerte uvijek s razumijevanjem za amatersko muziciranje. Jednako su se izvodila djela stranih i domaćih autora, a neki su skladatelji i posvetili svoje skladbe *Crkvenom pjevačkom zboru* kao talijanski skladatelj Furlotti, belgijski skladatelj Plom, češki dirigent Vrutićki, poljski skladatelj Rogowsky i niz domaćih autora.

GLAZBENI DOGAĐAJI

NAGRADA MAESTRU IVANU ŽANU

Prošle godine na natjecanju u dirigiranju izvedbama Mozartovih simfonija u Beču (72 kandidata iz cijelog svijeta) pobijedio je naš mladi dirigent, skladatelj i glazbeni pedagog maestro IVAN ŽAN koji djeluje kao profesor Pedagoškog fakulteta u Puli.

Rođen je 1955. god. u Novalji. Glazbu je studirao na Pedagoškom fakultetu u Puli i Muzičkoj akademiji u Zagrebu (diplomirao 1983.). Kompoziciju i dirigiranje je usavršavao u Beču tijekom 6 godina. Diplomirao je i na Visokoj školi za glazbu 1987. i 1989. god. Bio je stipendist austrijske i njemačke biskupske konferencije, a tijekom studijskog boravka u Beču poučavao je glazbu pri Hrvatskoj katoličkoj misiji. Krajem prošle godine snimljene su neke njegove skladbe na kazetu (prije i LP ploča) a izvedbom je ravnao sam maestro Žan.

Tijekom razgovora s ovim veoma talentiranim umjetnikom (A. Benčin i D. Popović — vidi *Glas Koncila* br. 5, 3. veljače 1991.) o stanju naše glazbene kulture, maestro Žan je, između ostalog, rekao i ovo: "Ima talentiranih pojedinaca i dobrih orkestrara. No, nisu dovoljno stimulirani... Prevelika je ponuda lake, komercijalne glazbe... Fondovi za kulturu su neznatni... Mi još uvijek kaskamo za Europom... Kada bi djeci bila ponuđena primjerena klasična glazba, stvarale bi se navike za njezino slušanje... Time bi se unaprijedila glazbena, a po njoj i prava duhovna kultura."

Maestru Ivanu Žanu čestitamo na izvanrednom uspjehu i želimo još mnogo sličnih uspjeha u budućem radu.

T.

ZAGREBAČKI KVARTET U SINJU

Zagrebački kvartet ima dugu i slavnu prošlost. Osnovan je 1919. u Zagrebu, a osnivači su mu bili naši veliki reproduktivni umjetnici: violonisti V. Huml i M. Graf, violist L. Miranov i violončelist U. Fabbri. Ovaj je komorni gudački ansambl upoznao Europu i svijet s našom komornom glazbom.

Komorni gudački ansambl *Zagrebački kvartet* u svom današnjem sastavu, violinisti Goran Končar i Goran Bakrač, violist Ante Živković i violončelist Josip Stojanović, gostovao je u Sinju 12. travnja 1991. godine. U organizaciji Doma mladih iz Sinja ovaj je čuveni ansambl izveo u crkvi Gospe Sinjske *Sedam posljednjih Kristovih riječi na križu*, komorno djelo nazvano i Instrumentalna pasija, bečkog klasika i, uz Mozarta, najpoznatijeg austrijskog skladatelja *Josepha Haydna*.

Po naslovu spomenutog Haydnova djela čovjek bi mogao olako pomisliti da će biti prožeto dramatikom i tugom. Međutim, ovo djelo, koje sadrži sedam orkestralnih Adagia uz uvodnu Introdukciju i mračni završni Presto nazvan *Il Terremoto* (Potres), a koje je kasnije prerađeno za gudački kvartet, prepuno je mirnih melodija koje na najbolji način odražavaju Isusovo stanje u trenutku muke i smrti: smirenost i predanost u Očeve ruke.

Sadržaj ovog Haydnova djela, u stilski prilagođenoj interpretaciji Zagrebačkog kvarteta, izveden je zorno i pregledno s izražajnim dinamičkim nijansiranjem. Bila je to večer vrhunskog glazbenog doživljaja.

I veći centri u Hrvatskoj ne mogu se pohvaliti ovakvim jubilejom crkvenog zbora. Zaključiti je da su uvijek dolazili mladi pjevači koji su slijedili starije baš kako to veli stara poslovice: "Kako stare ptice pjevaju, tako mlade pripjevaju."

Danas *Zbor dubrovačke katedrale* sa "Katedralnim madrigalistima" spreman je da na dostojan način reprezentira visoku umjetničku razinu kakva odgovara dubrovačkoj kulturnoj tradiciji.

Ileana GRAZIO

SUBOTICA – ZRENJANIN

PROSLAVA BOŽIĆA U VOJVODINI

Društveni se život i u našim prostorima demokratizira. Vjernici su desetljećima bili potisnuti iz javnog života, uključujući i glazbeni život. Tijekom protekle godine, nastale su promjene. Nakon 45 godina, dobili smo u okviru Crkve veću slobodu u kojoj se nadamo da ćemo doći u potpunosti do izražaja. Sv. otac Ivan Pavao II. rekao je u svezi zadnjih promjena u svijetu slijedeće: "Najdublji temelj dostojanstva ljudske osobe je u Isusu Kristu, koji se za nas rodio, da sve ljude uzdiže na najviši nivo i da spasi cijelo čovječanstvo". Kristov, Spasitelj rođendan je Božić. Upravo smo proteklog Božića nakon niza godina osjetili se slobodnijim, da možemo slobodnije doživjeti svoje dostojanstvo kao vjernici."

Na prostorima subotičke i zrenjaninske biskupije po prvi puta nakon rata novine su opširno pisale o Božiću, a također su i radio stanice i televizija izvjestila i prenijela božićne događaje i crkvene svečanosti. Subotičke, novosadske i zrenjaninske novine pisale su opširne članke o Božiću i božićnim porukama naših biskupa. Radio Subotica i radio Zrenjanin prenijeli su u cijelosti polnoćke iz subotičke i zrenjaninske katedrale, a vojvođanska televizija je izravno emitirala Papinu božićnu misu i blagoslov *Urbi et orbi* iz Rima. U mnogim crkvama priređene su pastirske igre, prigodni programi i mali koncerti, koji su vjernike poticali na dublje proživljavanje Božićnog misterija.

Najsvečanija proslava Božića je bila u subotičkoj katedrali bazilici. Pošto su dvije polnoćke, a to je radi biskupijskih jezika, tako su priređena i dva prigodna programa prije tih polnoćki. U 22 sata subotički komorni orkestar pod vodstvom prof. Tibora Pekara izveo je *Concerto Grosso* tzv. *Božićni koncert* Antonija Corellija. Zatim je slijedila recitacija o Božiću, pa nastup katedralnog dječjeg zbora pod ravnanjem Josipa Mioča i instrumentalni trio, Jommelijev *Koncert za dvije flaute i violončelo* u izvedbi učenika Muzičke škole. Pod prvom polnoćkom u 22³⁰ svirao je subotički komorni orkestar, a za orguljama svirala je s. Mirjam Pandžić, dirigirao je Josip Mioč. Pod misom pjevala je sopranistica Hajnalka Kovečeg dvije božićne arije.

U 23⁴⁵ katedralni zbor "Albe Vidaković" izveo je skladbu I. Zajca *Raduj se o Betleme*, a zatim pučku pjesmu *Srićna noć je pripila*. Od Ivana Zajca *Pastoral* u duetu pjevale su Dominika Krečak i Silvana Bilinc. Na orguljama je s. Mirjam Pandžić svirala *Pintarićev Pastorelle*. Svečanu polnoćku i propovijedi služio je katedralni župnik preč. Stjepan Beretić uz asistenciju svojih župskih vikara. Katedralni zbor "Albe Vidaković" je pjevao pučke božićne pjesme uz pratnju tamburaškog orkestra i orgulja pod upravom s. Mirjam Pandžić. Božićni program prenio je radio Subotica izravno iz subotičke katedrale.

J. MIOČ